

Situació d'aprenentatge¹

Títol	La crisi de l'aigua: com podem viure en un món on el recurs més valuós és escàs?
Curs (nivell educatiu)	Segon de batxillerat
Matèria/Àmbit ²	Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

¹ Les situacions d'aprenentatge són els escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, i a la qual cal donar resposta o sobre la qual s'ha d'intervenir. És en la seva resolució que l'alumnat assoleix les competències específiques. ([Decret 171/2022, de 20 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat. Article 7 \(Elements del currículum\), punt 1, apartat e](#))

² Agrupació de matèries que s'imparteixen de manera integrada.

DESCRIPCIÓ

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context?³ Quin repte planteja?⁴

La crisi de l'aigua és un tema recurrent a les notícies d'arreu del món, ja que és un recurs molt valuós però cada cop més escàs. Concretament, a la nostra regió mediterrània estem patint una sequera extrema a causa dels efectes del canvi climàtic. En altres regions del planeta, l'escassetat d'aigua és causa de conflictes armats. Algunes zones tenen dificultats per tenir accés a aigua potable. La manca d'aigua és una preocupació mundial i el ciutadà del segle XXI ha de prendre'n consciència ben aviat si no volem arribar al Dia Zero (dia en què es tanqui l'aixeta) en poques dècades.

El repte que planteja aquesta situació d'aprenentatge és sobre aquesta crisi de l'aigua que afecta tot el planeta i que ens hauria d'ajudar a respondre la pregunta: "Com podem viure en un món on el recurs més valuós és escàs?".

En aquesta situació d'aprenentatge, "la crisi de l'aigua", els i les alumnes han de crear un pòdcast per ajudar la ciutadania a prendre consciència d'aquest problema i proposar solucions per poder mitigar els efectes de l'escassetat d'aquest recurs tan valuós.

Aquesta situació d'aprenentatge se centra principalment en el treball de l'[ODS 6 Aigua neta i sanejament](#).

L'activitat està plantejada en llengua catalana, però es podria fer en llengua anglesa o llengua castellana. De fet, l'alumnat podria triar la llengua que més l'ajudi a comunicar sentiments i idees, i construir així, un pòdcast multicultural i multilingüístic.

---

³ Context: conjunt de circumstàncies que expliquen un esdeveniment o una situació i que envolten un individu, un col·lectiu o una comunitat, etc.

⁴ Repte: tema d'interès plantejat per l'alumnat, observació d'un fenomen, polèmica o controvèrsia entorn d'un fet, informació que crida l'atenció a la ciutadania, problemàtica que afecta la societat o l'entorn de l'alumnat, pregunta sobre un element de la realitat, recerca a partir d'un element investigable, necessitat plantejada per un agent extern, dilema que cal comprendre, manifestació artística, etc.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	<u>Matèria</u>
Competència 1. Identificar, seleccionar, organitzar i avaluar críticament informació vinculada als ODS, contrastant-ne la fiabilitat, per resoldre un repte concret de manera específica, assolible i realista.	Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)
Competència 2. Aplicar els aprenentatges de manera integrada amb esperit crític per interpretar les problemàtiques globals relacionades amb els ODS i proposar solucions cercant i utilitzant les estratègies adequades.	Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

TRACTAMENT DELS TRES COMPONENTS TRANSVERSALS⁵ DE LES COMPETÈNCIES CLAU DEL BATXILLERAT

La crisi de l'aigua planteja situacions en què l'alumnat pot treballar **la gestió i comunicació de la informació**, per mitjà de l'anàlisi de dades proporcionades per fonts d'informació verídiques i contrastades.

Aplicació integrada d'aprenentatges en la resolució de problemes: els i les alumnes adquireixen una capacitat de comprendre i entendre el món que els envolta, observant-lo i criticant-lo amb dades precises i contrastades, i proposen solucions als problemes que pot ocasionar la crisi de l'aigua.

Finalment, els i les alumnes posen en pràctica el seu **pensament crític** i creatiu entorn la crisi de l'aigua, a partir d'interpretar i contrastar les diferents fonts que es proporcionen a les activitats, per crear opinions pròpies que aplicaran al producte final.

⁵ Components transversals de les competències clau: la resolució de problemes a partir de l'aplicació integrada de coneixements, la gestió i comunicació de la informació i el pensament crític.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge⁶ Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT	Criteris d'avaluació⁷ Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT ⁸
1. Conèixer el problema de la crisi de l'aigua i el concepte Dia Zero per tal de ser conscients de la gravetat de la situació i poder actuar.	1. Utilitzar fonts d'informació fiables, concretament la mateixa web de les Nacions Unides. 2. Identificar possibles problemes que poden sorgir a causa de l'escassetat d'aigua en l'àmbit local a partir de l'anàlisi de notícies o altres fonts d'informació fiables properes.
2. Presentar possibles solucions a aquesta crisi per tal de millorar el planeta on vivim.	3. Preparar un llistat de possibles solucions tenint en compte els avenços científics i tecnològics. 4. Participar de forma crítica en activitats de debat, amb especial atenció a la cooperació conversacional i la cortesia lingüística, en situacions d'ús de la llengua acadèmica i social.
3. Ser capaç de presentar informació valuosa per a la ciutadania relacionada amb el Dia Zero i l'escassetat d'aigua.	5. Escriure un guió radiofònic en què constin els problemes que pot ocasionar l'escassetat d'aigua i en què es plantegin possibles solucions. 6. Utilitzar la tecnologia a l'abast per poder transformar el text escrit en un d'oral i fer-lo arribar a la seva comunitat.

---

⁶ Les competències específiques estan formulades de forma general i convé concretar-les per definir quins seran els aprenentatges que s'adquiriran amb la realització de la situació d'aprenentatge. Aquesta concreció ha de permetre formular unes competències pròpies de la situació d'aprenentatge que són l'equivalent dels objectius d'aprenentatge.

⁷ Els criteris d'avaluació es poden desplegar en indicadors. Un objectiu d'aprenentatge pot relacionar-se amb un, dos o més criteris d'avaluació.

⁸ El context ha d'incloure les condicions en què s'hauran d'evidenciar els aprenentatges.

SABERS

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:

	Saber	<u>Matèria</u>
1	Ús de les metodologies d'investigació científica per a la identificació i la formulació de preguntes i conjectures, l'elaboració d'hipòtesis i la verificació experimental d'aquestes en la resolució de problemes investigables.	Ciències Generals
2	Justificació de la importància de les mesures preventives i correctores dels riscos generats pels processos geològics externs.	Geologia i Ciències Ambientals
3	Reconeixement, anàlisi i ús de recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació en textos diversos.	Llengua Castellana i Literatura Llengua Catalana i Literatura Llengua Estrangera
4	Cerca de recursos i possibles solucions al Dia Zero i escassetat d'aigua.	Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)
5	Estratègies de gestió i desenvolupament de projectes: pensament de dissenyador (<i>design thinking</i>). Tècniques de recerca i d'ideació.	Tecnologia i Enginyeria
6	Gestió i desenvolupament de projectes amb l'aplicació de diferents tècniques i estratègies de treball en equip. Metodologies Agile. Tipus, característiques i aplicacions a partir d'exemples de l'entorn proper.	Tecnologia i Enginyeria
7	Emprenedoria, resiliència, perseverança i creativitat per abordar problemes des d'una perspectiva interdisciplinària a partir de casos reals.	Tecnologia i Enginyeria

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar?, quins tipus d'agrupament realitzarem?, quins són els principals materials que necessitarem?, etc.

Aquesta situació d'aprenentatge intenta donar veu a l'alumnat, donant-los l'oportunitat d'investigar la problemàtica de l'escassetat d'aigua i conèixer el terme Dia Zero. L'alumnat podrà formar-se una opinió, a partir de dades reals proporcionades per les Nacions Unides que mostren com està la situació mundial en termes d'aigua. Finalment, haurà d'aportar solucions creatives a aquesta crisi.

En les **activitats inicials**, utilitzant informació proporcionada per fonts contrastades fiables, els i les alumnes coneixen la realitat del Dia Zero a escala mundial i investiguen què suposa per a les seves comunitats. Els i les alumnes coneixen quines conseqüències poden haver-hi si l'Agenda 2030 no s'assoleix, i la comunitat científica i política no redreça aquest tema de manera immediata. Se'ls fa partícips de les opinions presentades en un documental mitjançant unes preguntes en una pissarra interactiva.

En les **activitats de desenvolupament i estructuració**, els i les alumnes, en grups i després d'haver adquirit un coneixement inicial de la crisi de l'aigua gràcies al documental presentat, llegeixen un article creat amb intel·ligència artificial (IA) i n'extreuen les idees principals. Cada grup tria una idea per treballar amb profunditat. Per fer-ho, **escriuran un article** individualment en què desenvolupin la idea triada a partir de l'article creat amb IA i d'altres fonts d'informació extretes d'Internet.

En un altre bloc d'activitats, l'alumnat desenvoluparà una activitat STEAM d'experimentació de tres propostes. Es recopilaran dades durant una o dues setmanes amb les quals s'hauran d'extreure conclusions que es faran servir per **crear una infografia o un pòster científic** sobre l'experiment realitzat. La informació obtinguda després de l'activitat també formarà part del pòdcast.

Un cop reben la retroacció del professorat, extreuen les idees principals dels quatre articles i de la infografia/pòster, per tal de **crear un pòdcast** d'uns 4 minuts de durada.

Com a **producte final i activitat d'aplicació**, els i les alumnes creen el seu pòdcast seguint una guia i una rúbrica que també s'utilitzarà per avaluar-los. Aquesta situació d'aprenentatge proporciona uns recursos a tall de guia, però el professorat i l'alumnat en pot utilitzar d'altres que coneguin.

Agrupacions i metodologies

Els estudiants treballen en grups de 3 o 4 persones, un agrupament que promou la col·laboració i la cooperació a l'hora d'aprendre. Aquesta és una estratègia que l'alumnat necessita per tal d'adquirir les competències dels ciutadans del segle XXI. Treballar en equips cooperatius millora l'adquisició de l'aprenentatge i ajuda a fer que els i les alumnes siguin més competitius en el món que els espera. També se senten més recolzats pels seus companys i companyes i se situen al centre del procés d'aprenentatge. Aquesta és, doncs, una metodologia que està centrada en l'aprenent.

Als alumnes de segon de batxillerat, ja no se'ls hauria de guiar en quina de les metodologies cooperatives han d'utilitzar per portar a terme l'activitat en qüestió (parada de 3 minuts, la substància, 1-2-4...). S'espera que puguin prendre aquesta decisió i canviar estructures per poder obtenir els millors resultats possibles.

El professorat dona suport sempre que ho cregui necessari o que els i les alumnes ho demanin, però no dirigeix la línia d'aprenentatge ni controla els possibles resultats de l'activitat. L'avaluació es farà basada en les conclusions preses per l'alumnat, gràcies a les seves investigacions i la capacitat de lideratge i d'exposició d'idees que presentin.

L'alumnat treballarà amb materials relacionats amb el tema de la crisi hídrica i el Dia Zero. També s'introduirà la IA com a recurs didàctic i les TAC com a eina per desenvolupar el producte final.

Recursos

A l'alumnat se li presenta dades fiables perquè pugui desenvolupar la seva pròpia opinió sobre la situació hídrica del moment. El professorat proporciona fonts d'informació contrastades, models i rúbriques, per tal de poder desenvolupar els tres productes més importants: l'article, la infografia/pòster i el pòdcast. També es proporcionen, com a guia, diversos recursos per crear l'àudio i penjar-lo al núvol.

ACTIVITATS D'APRENENTATGE I D'AVALUACIÓ

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	<p>Activitat 1. Creus que l'aigua és el petroli del segle XXI?</p> <p>Es llegeix l'article de l'Ara "4.000 milions de persones al món sota una 'crisi de l'aigua sense precedents'" i es veu el documental World's water crisis, explained sobre la crisi de l'aigua i el Dia Zero, per començar a reflexionar a classe sobre la problemàtica de l'escassetat d'aigua al món.</p> <p>A continuació, l'alumnat farà una reflexió a partir del que ha llegit a l'article i ha vist al documental. Es pot preguntar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Esteu d'acord que l'aigua es pot considerar el petroli del segle XXI? • Per què penseu que l'aigua s'ha tractat sempre com un bé inacabable? • Quins ODS de l'Agenda 2030 i quins principis de la Carta de la Terra es veuen afectats per aquesta crisi? Poden consultar la infografia La Carta de la Terra i l'Agenda 2030. <p>Les idees es poden posar en una pissarra interactiva (per exemple, Jamboard) i anar comentant-les, per tal que l'alumnat comenci a formar-se una opinió fonamentada.</p>	1 hora
Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i>	<p>Activitat 2. La crisi de l'aigua</p> <p>Els i les alumnes llegeixen un article sobre la crisi de l'aigua creat pel xat GPT, La crisi de l'aigua, i en contrasten la informació. Extreuen les idees principals del text i en trien una que serà el seu tema per al projecte final (la creació d'un pòdcast divulgatiu per a la comunitat educativa).</p> <p>Aquesta activitat es fa en grups de quatre, que també crearan el producte final. Treballaran en estructures cooperatives. Se suggereix treballar-ne dues: la substància i 1,2,4, però els i les alumnes de batxillerat haurien de ser capaços de triar la manera de treballar.</p> <p>L'article està referenciat amb el sistema APA. Per tal de crear el seu pòdcast, poden començar a obtenir informació dels enllaços proporcionats, però la idea és que se centrin en el seu entorn proper i les solucions i recursos que tenen al seu abast (ajuntaments, Agència Catalana de l'Aigua, Associació Catalana d'Amics de l'Aigua, Associació de Municipis i Entitats per l'Aigua</p>	4 hores

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
	<p>Pública, Agrupació de Serveis d'Aigua de Catalunya, Agència de Salut Pública de Catalunya, Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya...).</p> <p>Amb tota la informació que els i les alumnes han anat recollint de les entitats locals o enllaços internacionals, escriuen un article, de manera individual, sobre el tema de l'article que han escollit. El professorat farà retroacció, no tan sols de format, sinó també del contingut, ja que serà la base del seu pòdcast.</p> <p>Se'ls pot proporcionar un model amb pautes per escriure un article.</p> <p>Altres fonts d'informació que es poden fer servir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notícies sobre la crisi climàtica a TV3 i Catalunya Ràdio - Article d'opinió "La crisi de l'aigua a Catalunya", Xarxanet - Documental "No plou prou" del programa <i>30 minuts</i> - El portal de la sequera, Agència Catalana de l'Aigua - El visor de la sequera, Agència Catalana de l'Aigua - Mapa mundial de l'aigua, <i>National Geographic</i>. <p>Activitat 3. STEAMem l'aigua</p> <p>Els diferents grups de la classe duran a terme un projecte STEAM relacionat amb el consum d'aigua i l'ODS 6 <i>Aigua neta i sanejament</i>. Aquesta investigació es podrà incloure en el pòdcast final. Poden triar un d'aquests tres projectes proposats, en què es recolliran dades durant una o dues setmanes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) RiuNet és un projecte de ciència ciutadana mitjançant el qual qualsevol ciutadà pot fer una diagnosi de l'estat hidrològic i ecològic d'un riu emprant una aplicació per mòbil. Al mateix temps la ciutadania genera dades científiques que després emprarà el grup de recerca FEHMLab de la UB-CSIC, grup que també és el desenvolupador del projecte.	4 hores

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
	<p>2) Calculem i fem propostes per reduir la nostra petjada hídrica</p> <p>La petjada hídrica mesura la quantitat d'aigua utilitzada per produir cadascun dels béns i serveis consumits per una persona, una empresa o un país. Es pot mesurar per a un únic procés, com el cultiu d'arròs; per a un producte, com els texans; per al combustible que gasta un cotxe, o per a tota una empresa multinacional.</p> <p>Feu servir les següents eines proposades per recopilar dades empíriques del consum d'aigua en els diferents grups. Examineu els aspectes de la vida diària en què el consum d'aigua és més alt. Podeu proposar maneres de reduir aquest consum d'aigua?</p> <ul style="list-style-type: none"> - El blog d'Aigües de Barcelona - L'agenda de l'aigua. Calculadora petjada hídrica - Infografia petjada hídrica de la Fundació Aquae - Water Footprint Network. Personal water footprint calculator - Water Footprint Network. Resources. - Wàter Footprint Network. National water footprint explorer <p>3) La complexitat de tenir aigua a l'aixeta</p> <p>Com es porta aigua en qualsevol moment del dia als 3,2 milions de persones de l'àrea metropolitana de Barcelona, amb un consum diari de 529 milions de litres? Darrere les tasques principals, com són la captació, la potabilització, el transport, la distribució i el manteniment, s'amaguen grans xifres! 4.500 km de canonades, 91 dipòsits de capçalera, 94 centrals de bombament, 41 punts de cloració... Esbrina com es gestiona la complexitat de tenir aigua a l'aixeta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cicle de l'aigua <p>Altres recursos per trobar idees d'experiments o projectes STEAM relacionats amb l'aigua i l'ODS 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - STEAMcat recursos - ODS STEAMcat	

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
	<ul style="list-style-type: none"> - Greenpeace - ARC Cesire - Implica't <p>Com es relacionen aquestes experiències STEAM amb les fites per al 2030 per a l'ODS 6?</p> <p>Amb tot plegat dissenyeu una infografia⁹ o un pòster científic¹⁰ amb les vostres conclusions de l'experiment, relacionant-ho amb les fites de l'ODS 6 per al 2030 i proposant solucions creatives que tinguin un impacte positiu en la crisi de l'aigua.</p> <p>Opcional: es podria participar en la Jornada Canal de Reporters i els ODS o presentar l'experiència escollida a un concurs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Premios de innovación educativa • The Smart Green Planet • The Challenge by Educaixa 	
<p>Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i></p>	<p>Activitat 4. Elaborem el nostre guió del pòdcast</p> <p>Cada grup, a partir de la informació dels seus quatre articles de l'activitat 2 i la infografia/pòster científic de l'activitat STEAM, crea el guió del seu pòdcast (que ha de tenir uns 4 minuts de durada).</p> <p>Per tal de crear un pòdcast, han d'elaborar un guió radiofònic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutorial pòdcast - Guia i eines per fer un pòdcast - Exemple de programes i guió 	3 hores

⁹ Exemple de [rúbrica per avaluar una infografia](#).

¹⁰ [Plantilla i rúbrica de pòster científic](#).

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
<p>Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i></p>	<p>Activitat 5. Realitzem el pòdcast!</p> <p>Els i les alumnes realitzen el pòdcast, amb el guió que han redactat. Han d'enriquir el pòdcast amb diversos elements, com efectes de so i música gratuïta.</p> <p>És important que parin atenció a quatre aspectes importants i a la rúbrica d'avaluació, per poder executar un pòdcast de bona qualitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Muntatge: narració creativa i interessant. ● Qualitat de l'àudio: integració de narració amb efectes de música i so. Ritme i dicció. ● Temàtica del pòdcast: integració de la temàtica del repte i presentació de solucions i propostes per resoldre'l. ● Integració dels membres a la gravació: consens i equilibri en les diferents veus. <p>Aquí tenen diversos recursos per poder realitzar i penjar el seu pòdcast:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sorolls gratuïts per posar a l'àudio: XTEC. Biblioteca de sons - Música gratuïta per posar al pòdcast: Youtube; Jamendo Licensing - Programes per crear l'àudio: Podcastle; Tutorial Podcastle; Vocaroo; Tutorial Vocaroo - Pugem l'àudio i fer-lo públic: Soundcloud; Tutorial - Obtenir el QR del pòdcast: QR Code Generator <p>Cal fer difusió d'aquests pòdcasts a la comunitat educativa. Es poden compartir per xarxes socials i fer-ne difusió el Dia Mundial de l'Aigua (22 de març).</p>	<p>3 hores</p>

MESURES I SUPORTS **UNIVERSALS**¹¹

Al principi de la situació d'aprenentatge es dona l'oportunitat als i les alumnes de parlar sobre coneixements que ja tenen i s'amplien amb el vídeo "World's water, explained". Després de veure'l, es pot fer una petita discussió per aclarir idees donant-los temps per pensar.

Les dades proporcionades per l'article del xat GPT i les fonts incloses tant en l'article com en les llistes de l'activitat, són la base de la seva construcció discursiva i preparació del pòdcast. Són informacions contrastades que els ajuden a crear una hipòtesi al principi i arribar a unes conclusions veraces que ofereixen una visió acurada de la seva realitat, relacionada amb la crisi de l'aigua i el Dia Zero.

Els i les alumnes poden expressar les seves opinions oralment i per escrit, a través de diferents canals per poder articular les seves idees. Les eines digitals que s'utilitzen ajuden a fer que l'alumnat es comprometi amb la tasca.

Com ja s'ha especificat abans, es treballa individualment, en grups de 3 o 4 persones i per projectes. El treball per projectes i el cooperatiu són excel·lents maneres d'aprendre i desenvolupar habilitats socials i emocionals dels estudiants de batxillerat. Cal tenir en compte diversos aspectes per garantir-ne l'èxit, com establir objectius clars, organitzar el grup, proporcionar els recursos adequats i monitorar el progrés.

Hi ha moltes tècniques cooperatives que poden ajudar en el desenvolupament d'aquest projecte. En el desenvolupament de les activitats, s'ha donat com a referència diverses tècniques cooperatives simples, però són una guia o un consell. Cada professor o professora pot utilitzar el seu propi mètode, idea o tècnica.

Els i les alumnes treballen en el seu projecte de manera individual. Tenen veu i vot en els productes finals, i són els protagonistes del seu propi procés d'aprenentatge.

MESURES I SUPORTS **ADDITIONALS**¹² O **INTENSIVS**¹³

Quines mesures o suports addicionals o intensius es proposen per a cadascun dels alumnes següents:

Alumne/a	Mesura i suport addicional o intensiu

¹¹ Les mesures i els suports universals són els que s'adrecen a tots els alumnes. Han de permetre flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar als i les alumnes estratègies per minimitzar les barreres de l'entorn i garantir la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa.

¹² Les mesures i els suports addicionals s'adrecen a alguns alumnes. Permeten ajustar la resposta educativa de forma flexible, preventiva i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge que poden comprometre l'avenç personal i escolar.

¹³ Les mesures i els suports intensius són específics per als i les alumnes amb necessitats educatives especials, estan adaptats a la seva singularitat i permeten ajustar la resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i, normalment, sense límit temporal.